

Nro. 24.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Mártiusnak 22-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

Minekutánna a' Fels. Császár maga kedves test-
vér öttsének *Károly* fő hertzegnek nemtsak az
alsó Rénusi Cs. Kir. ármadia, hanem minden Né-
met Birodalombéli seregek kórmányát is *mo-
do provisorio* által adta vólna, a' közelebb múlt
tsötörtökön le tette ő hertzsege a' szokott hitet.
A' múlt péntekről továbbra halasztatott az árma-
diához való menetelésnek ideje, azonközben udva-
ri tisztjei és tselédjei lassan lassan előre útnak in-
dúlnak. — Ugyan azon nap tartották az itt lévő
keresztés dámák az udvari templomban, a' szent-
ség ki tétele alatt, a' Kristus szenvedéseiről való
elmélkedés közt szokott esztendei buzgó áhétatos-

A a

ságokat, holott mind a' Fels. Császárné, mind a' Kir. fő hertzeg affzonyok meg jelentenek. — Cs. K. F. M. Lajtnant, *Ferdinánd* Würtembergi hertzeg hadi tármesterségre, *Sándor* Würtembergi hertzeg a' *Waldek* dragonyos regementjének, és *Bauer* a' Császár dragonyos regementjének Obersterjei és komendánsi Generál Majórságra emeltettek ö Fel. sége által.

Gr. *Clerfayt* Feldmarsalt polgári jussal tisztele meg *Frankfurt* Német Birodalombéli szabad városnak magistrátusa. Az ez eránt készitetett diplomának petsétes capsulájába 600 aranyot rekefzetett, 's *Bétsi ágense Pilgramm* által a' múlt Tsötörtökön által adatta ö Excellentiájának.

A' múlt vasárnap délután két és három óra közt a' belső városban az úgy nevezett *Kolhmarkt* nevű úttzában tűz támadván nagy lármát csinált. A' fedele és az alatt lévő leg felsőbb szakafza a' háznak le égett, és ha meg nem akadalyoztatták volna a' tüzet, a' szomszéd házakat is meg károsította volna.

Nagy Britannia.

A' Febr. 16-dikán tartatott Parlamentális gyűllésben azt tudakozta *Grey* úr a' hadi titoknoktól, mikor akarja a' rendkívül való hadi költségeket 's azokról való számadását a' Parlament elejbe terjeszteni? Erre a' kérdésre, *úgymond*, minapi békességes projectumomnak meg vetése ösztönöz engemet, és a' közelebb tartatandó gyűllésben másokkal együtt azt fogom sürgetni, hogy a' nemzet finántziájának jelenvaló állapátja, nevezetesen a' jelenvaló gonosz haborúra tett költségek szorosan visgáltassanak meg, hogy ekként tudunkra lehessen, folytathatjuk e' azt továbbá is a' Status erejének meg erőltetése nélkül avagy nem? —

Egynéhányszor említettük, az Angliában uralkodó kenyér és eleségbéli szükségét. Az ezt oko-

zott környülállásoknak és kútfejeknek meg vizsgálására ki rendeltetett commissióban azt mondotta *Lechmer* úr, hogy ezt a' rendkívül való szükségget nem az elztendő terméketlensége, hanem a' gazdag monopolistáknak, az az gabonával kereskedő kereftény zsidóknak fösvenysége okozta, mellynek súlyos terhét leginkább a' szegénység érzí. Ez a' monopolium pedig a' szántóvető földek árendába lett botsátatásoktól vette eredetét. Az árendások a' ki árendált földeket szegény parafzoknak adták mivelni, a' kik nemcsak nagy dézmát fizetni, hanem e' mellett minden földjök termését amazoknak óltsón adni kényszeritetnek; az árendások pedig nem szorúlván a' mindennapi pénzre, tárházaikat bétsukják, és csak akkor nyitják fel, a' midőn nagy nyereséggel el adhatják azokba rejtett eleségeiket. Erre való nézve szükséges volna ezeket az árendásokat keményebb rántzba szedni.

Wilberforce úr a' Febr. 18-kán tartatott Parlamentális gyűlésben újban keményen sürgette az *Assiento Tractátusnak*, az az, az Afrikai bődogtalan szeretsenekkel való kereskedésnek, mint a' kereftény vallással, politikával, és a' természet jussaival egyátaljában ellenkező dolognak el törültetését. „El végzette, *úgymond*, a' Parlamentom 1792-dik elztendőben, hogy e' mostan folyó elztendőnek első napján bizonyosan el fogja ezt törteni; ez a' nap immár el múlt; és még is tart ez a' borzasztó kereskedés. Négy elztendő alatt 150000 Afrikai szeretsenek vitettek az Amériikai szigetekbe.

„Ezek közül a' bődogtalan és a' baromi szolgálatot megúnt emberek közül, sok ezren állottak a' Frantziákhoz, a' kik által előbbi szabadságokba vissza tétettek, 's féltő, hogy végtére is mindnyájan fegyvert ne fogjanak ellenünk. Ugyan mit fognak a' jövendő történeteknek írói szóllani, a' most élő két nagy nemzetnek le festésében; mellynek egyike függelenséggel, szüntelen való

zenebonálkodással és emberek nyomorgatásával vádoltatván az Afrikai Szeretseneknek Izabadságot ajándékozott; a' másika pedig a' vallás, erköltsi jóság, és igasság mellett való hadakozásnak ideje alatt is a' leg nagyobb kegyetlenségnek és igasságtalanságnak alkotmányát fenntartja "

Mostan is nem kevesen találtattak a' Parlamentom tagjai közül ezen otsmány kereskedésnek pártfogói. *Tarlton* Oberster úgy vélekedett, hogy a' jelenvaló hadakozás miatt lehetetlen volna e' dolgot meg változtatni. *William Yonge* azt mondta, hogy azoknak Afrikából való által vitések nints most annyi kegyetlenséggel öfzve kötve, mint vólt ennekelotte, és hogy az ő tulajdon tapasztalása szerént, sokkal rútabb színekkel festett le ezeknek az örökös szolgáknak állapotjuk, mint sem a' valóság vólt. Nem az ezekkel való kereskedés, hanem *Hughes Victor* ingerlette őket a' pártütésre. *Buxton* úr meg táfoltta az ellenkezőket, azt mondván, hogy az emberiségnek jussaitól senki őket meg nem foizthattya, kiváltképen egy olyan nemzet, a' melly maga is kedvelli a' szabadságot.

Pith minister is tóditotta *Wilberforce* igasságos projectumát, felettébb károsnak és veszédelmesnek lenni tartván, a' jelenvaló időben ennek a' kereskedésnek további folytatását, mellynek el törültetése által hajlandóbbak 's hivebbek fognak azok az örökös szolgák a' *Brittusokhoz* lenni. *Adair* úr felettébb tsudálkozott, hogy tsak egyetlen egy tagja is lehet a' Parlamentomnak, a' ki ezt az igasságtalan kereskedést védelmezi, tsak azért, mivel abból hafzna vagyon a' közönséges kasszának. *Fox* úr azt mondta, hogy eggyetlen egy érzékeny ember sem kívánhatja ezen kereskedésnek további fenn tartását. Mások is ki így ki amúgy szólottak; végtére a' voksoknak töbsege által diadalmat vett a' *Wilberforce* úr tanátsa, 's mindjárt akkor egy commissió rendeltetett ki azon tárgynak további meg vizsgálására, és azon módnak

fel találására is, a' melly leg alkalmatossabb lé-
fzen ezen kereskedésnek el törlésére.

A' *Jó Reménység hegyének* előbbi kormányo-
zója egész familiájával és sok személyekkel együtt
a' *Portsmouthi* kikötő helybe bé ment, helyette
Craig Generális tétetett ottan fő kormányozóvá.
Azon Fr. újságnak ki nyomtatója, a' ki a' Császár
és Fr. respublika közt végbe ment békességes hamis
hírt költötte, és ki terjesztette, még ekkorig sem
tudódott ki. A' melly *Bankó* leg több kárt vallott
e' miatt, 500 font sterlinget ígért jutalomúl a' ki
jelentőnek. Az admirális által készitetett és fel-
álltatott telegraphus már is jó izolgálatot tészen, u.
m. a' mellynek segítsége által negyed fél minutum
alatt 74 mélföldnre jelentést tehet, kiváltképen
azokra a' gyanús személyekre nézve, a' kik az
Országból ki menni akarnak. Egy Fr. nemesnek
a' fia bizonyos dolog végett *Párisból Londonba*
küldetett a' Directorium által, a' ki minekutánna
egynéhányszor conferentziát tartott volna a' mi-
nisterekkel, ismét vissza indúlt *Párisba*. A' *Korki*
kikötő helyből 10000 fegyveres emberrel Améri-
ka felé ki indúlt flotta a' tengeri szélvelzek által
okozott sok szerentsétlenségei után vissza tért a'
Plymouthi kikötő helybe (*Kork* Hyberniának, *Ply-*
mouth pedig Angliának nevezetes kikötő helyei)—
A' múlt hónapnak 18-dikán jelent meg a' *Wallisi*
hertzeg asszony gyermek úgya után leg először
St. Jámésben, a' királyi udvarnál tökéletes egés-
ségben.

Egy magános levélben következőképen feste-
tik le Angliának jelenvaló állapotja: „Akármint
hánykodjanak, *úgymond*, most a' tengeri szelek,
akár mennyilzer akadályoztassák flottáinkat
Amérikába való utazásában, végtére tsak ugyan le
fognak tsendesedni, 's mindjárt akkor a' mi hajó
seregeink is útnak indulni. Hogyha a' Spanyolok
és Brittusok közt háború támad, egy olly flotta
fog a' tengerre ki repülni, mellyen egész Európa
el bámúl. *Pith* minister sem maga, sem más ar-

nyékától meg nem retten, hanem tántorodás nélkül megy a' maga plánjának előre jól ki dolgozott útján, és ha 3 hónapok alatt 60 millió font sterlingre leszzen szüksége, 8 nap alatt az egész summat ki állítja.

Batáviai Respublika.

Frisidban egymást üzi a' zenebona, allig szünik meg az egyik már ismét a' másik következik. A' *Dumonceau* Fr. Generális által rendeltett nemzeti képviselők ismét le hányattak tífztségekből, a' kik életeknek bátorságos meg tartása végett a' tartományból is ki futottak. A' mint iratik emberi vér is ontatott ki ezen alkalmatossággal, és egy *Joha* nevű pap fel akasztatott. Az új repraesentánsok egy hirdetményt tétettek közönséggé, mellynek nevezetesebb tikkelyei a' következők. 1.) Minden személyek, a' kik Jan. 26-kikán érdemetleneknek találtatván a' nemzet bizodalma, tífztségeiktől meg foztattak, de ok fegyver által nyitottak magoknak utat a' gyűllésre, haza arulóknak és a' nemzet majestásat meg sértőknek lenni tartatnak. 2.) A' kik a' gyűllés tagjai és ministerek között engedelem nélkül el távoztak, és az első parantsolatra vissza nem térnek, nem méltók a' nemzet bizodalma, következésképen fogattassanak el. 3.) A' magokat erőszakosan képviselőkké tett személyek által el törültetett rendelések és parantsolatok előbbi valóságokra tétessenek vissza; a' Febr. 11-dik napjától fogva költek pedig törültessenek el. — 4.) Minden törvényesen választatott nemzeti gyűllés tagjai hivataljaikban meg erősítetnek 's a' t.

A' nemzeti Convent öfzve gyűllésére rendeltett palota épen úgy vagy on el kéfzitetve, mint a' *Párisi*, ez egyben különbözik attól, hogy a' külső tartománybéli ministerek számára kéfzitetett székek mellett a' nemzeti képviselők, vagy Convent tagjai feleségeiknek számokra is különös székek ké-

szítottak. *Valkenaer Leydai* Professor rendeltett a' *Mádritti* udvarhoz való követségbe. — A' *Dordrecht* és *Rotterdami* gyülekezetek nem akarták eleinte a' tartománybéli adminisztrációról hozatott rendelést bé venni.

A' *Hágai* fő kormányfűk avagy az úgь neveztetett Köz Rendek, a' kik 200 éltendónél tovább igazgatták ezt a' külömbkülömbféle vizontagságokkal küszködött, de mindenkor diadalmaszkodott közönséges társaságot, e' folyó hólnapnak első napján gyűllöttek leg utólszor ölzve. Szokott gyűlléseiknek házából mindnyájan azon palotába mentenek, a' hol a' nemzeti Convent leg elsőben ölzve gyűllt, bé iktatták ennek tagjait szép tzeremóniával, 's által adták nékiek az eddig kezekben vólt hatalmat.

Ezen alkalmatossággal minden *Hágában* fekvő gyalog és lovas katonaság, sőt a' fegyveres polgárság is ki rukkolván, erős töltéssel töltötték meg fegyvereiket. Miért miért nem önnön magok tudják leg jobban. — Ugyan e' nap szentel tetett fel a' nemzeti vitorla is, és minden nemzeti hajókra 's épületekre fel függesztetett, egyfzersmind a' hajós komendánsoknak is meg parantsolatott, hogy az alattok lévő hajós legenyeknek, eggyen eggyen fél ittze bort, egy fertály font dohánt 's 2 pipát offzanak ki. (e). Nemtsak most,

---

(e). Talán egész Európában nints olly mértékben a' dohány fűstel való élés, mint Hollandiában (dohány, deákúl herba nicotiana, tabacum, Linneus szerént hyoscyamus Peruvianus). Ezt a' plántát mintegy 170 vagy 180 esztendővel ennekelötte, egy Nicoti János nevű Portugalliai követ hozta Tabaco szigetéből, nevezetesen Floridából Európába, 's ugyan ő róla nevezetik herba Nicotiának, a' Tabaco szigetről pedig tabacumnak, tobáknak. Ottan oitan herba Mediceának is hivatik, azért, mivel az em-

hanem minden következő esztendőben még fog ez a' nap, t. i. Márt. első napja innepeltetni, a' mellyen t. i. ezen republikának új formába való öntetése el kezdődött. A' Convent gyűlése trombiták, dobok és ágyúk harsogása közt kezdődött el, a' polgári innep tartására pedig Márt. 3. dika rendeltetett, mellyről ekként szól egy *Há-gai* közönséges levél. “

Tegnap, u. m. Márt. 3. dikán fényes processio tartatott itten. Elöl a' tzeremónia mester ment, a' kit a' republika tzierének heroldusa ló hátton, a' több heroldusok pedig a' Hollandiai Fr. és Amerikai vitorlakkal követtek; utánnok mentek egy tsuport Fr. hufzár gyalog és lovas Hollandiai seregek, minden jelen volt hadi és hajós seregeknek tiztjei, a' polgári corpusoknak küldötjei, a' nemzeti társaságoknak tagjai, fejér köntösben öltözött gyenge ifiak és leányok, a' kik fejeken nemzeti övedzőket és koronákat, 's kezeikben zászlókat tartottak, 's patrióta énekeket dúdoltak. Utánnok sok édes anyák gyermekeikkel együtt, és öreg férjfiak vállaikon dárdákat viselvén ballagtak. A' *Batáviai* nemzeti Conventnek előülőjévé leg elsőben is *Paulus Péter* válaasztott, 's azon méltóságának tzierével a' nemzeti övedzővel fel ékesitetett.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Febr. 25. dikén. Tegnap előtt egy embert fogtak itt el, a' ki a' requisitio alá vetett ifjakknak keresztielős tanúbizonyság leveleket meg változtatván, vagy vénebbekké, vagy ifjabbakká tette, mintsem a' valóság vala. — Az itt lévő idegenek el fogattatnak, a' kik azon szin alatt hogy

---

lített Nicot leg elsőben is az akkor élt, és a' Medicea hertzezi házból született Fr. királyné kertében plántálta azt el.

ök által szökött katonák légyenek, imitt amott vándorlanak, és sok törvénytelenséget vívznak végbe. —

A' *Dylei* osztály fő kormányfője minden előbbi tisztségviselőknél meg parantsolta, hogy 10 nap alatt minden írásait, documentumjaikat, actaikat, registrumjaikat és leveles táraikat általadják. A' *Gemmapei* zenebonálkodók meg vizsgálására ki rendeltetett katona commissió *Loupoigne* Károly vezérjeket és *Chantinet* a' *Willersi* apáturságnak igazgatóját halálra ítélte, és mivel magokat kezére nem keritheti, képeiket akasztotta fel a' közönséges piatzon fel állított akasztófára. E' mellett a' nevezett apáturak klastromába erős katona őrizetet helyheztetett, a' melly minden onnan ki's oda bé menő személyeknek neveiket szorgalmatossan fel jegyzeni tartozik. — Minden városunknak kapui ma bé zárattak, és ki menni senkinek sem, bé menni pedig mindennek szabad. Az itt lévő katona őrizet fegyverben áll, minden úttzákon fel's alá járkálnak a' katona vigyázatok, és mivel sok gyanús személyek tapasztaltattak itt lenni, házanként kerestetnek.

Frantzia Ország.

Az assignáták az az, papiros pénz műhelyének és sajtójának meg égetésekor egy valaki ezt az epitáfiumot avagy fejfa irást készítette temetésére:

Après avoir de mon destin

Emerveille le fou, le sage

C'en est donc fait, je gis enfin

Dans ce modeste sarcophage.

Je sus enrichir avec rien,

Un peuple rempli de courage;

Il triompha par mon moyen:

Cependant sans cesse on m'outrage;

Des méchans l' éprouvai la rage,

Je fus chère au bon citoyen.

*Ma vie a fait beaucoup de bien,
Et ma mort en fit d' avantage.*

az az:

(Minekutánna éltem által a' böltseket, és a' bolondokat álmélkodásra indítottam volna, oda vagyok, 's végtére siromban nyugfzom. Semmi által meg gazdagítottam azt a' bátor nemzetet, a' melly általam diadalmaskodott. Még is mindazáltal szüntelen motskolnak engemet. A' roffz indulatúak kegyetlenkedtek ellenem, a' jók pedig szzerettek. Sok jót szzerzett az én életem, de sokkal többet a' halálom).

A' Directorium parantsolatjára néhány gyűlés házak, mint p. o. a' Pantheonban, a' *Feydeauxi* úttzában lévő komédia ház, és a' Sz. András temploma bé szzegeztek, minekutánna ki nyilatkozott volna, hogy az azokban gyűlni szokott társaság tagjai, rélz szzerént Rojalisták, rélz szzerént Jakobinusok 's több efféle emberek voltak, mindnyáján a' respublika constitutiójának veszedelmére igyekeztek, és az idegenekkel is leveleztek. — A' gyűlés házakban találtatott írásaik el petséltettek, 's meg vizsgáltságokra egy különös commissió rendeltetett. A' Directorium ekként nyilatkoztatta ki önnön magát ezen gyűlések eránt: két rendbéli polgárok lehetnek, *úgymond*, a' respublikában, vagy barátjai vagy ellenségei az 1795^{diki} constitutiónak; a' ki nem hív republikánus, Rojalistának és a' Haza ellenségének tartatik.

A' *Wendei* háborúnak, a' melly 1793-dik esztendőtol fogva ifjat öreget, affzonyokat és gyermekeket mind öfzve vévén, 600000 embert eméztett meg, a' leg vitézebb és fortélyosabb vezérek sem vethetnek véget. A' *Chouansok* gyakorlott kegyetlenségek által annyira elrettentették a' respublika constitutióját bé vett föld népét, hogy

emlékezetektől is szaladnak (f). Ők ugyan rendszeren hadakozni nem tudnak, de annyival veszedelmesebbek az ellenek hadakozóknak, a' kikre orozva szoktak rohanni a' sűrű erdőkből és kőszikláknak barlangjaiból.

Némellyek kételkednek *Stoflet* agyon lövetéséről azon okból, hogy az illy híres embert nem mindjárt szokták agyon löni, hanem elsőben mindeneket szorosán ki tudakoznak tőle. Ellenben úgy olvassuk a' *Párisi* hivatalbeli tudósításokból, hogy ő igen keveset beizélt a' katona commissió előtt a' maga másokkal való egygyességéről és levelezéséről; azt mondotta, hogy ő a' király mellett hadakozott akár ki legyen is az; hogy azért fogott újobban fegyvert, mivel a' vele kötött békesseges alkunak tikkelyeit bé nem tellyesítették a' nemzeti képviselők. — Igen rövid szententzia mondatott ellene, 's tsak ebből állott: A' hadi commissió következő személyeket ítélte halálra: *Stofletet* a' ki izületésére nézve *Lotharingus, Lunevillei*, 44 esztendő ember, ennekelőtte katona, most pedig a' *Wendei* pártosoknak fő vezérjek volt, 's ő rajta kívül 3 mellette lévő tiztkeket.

Duncan Generális, a' ki ennekelőtte a' *Wendeisták* ellen küldetett hadi népnek fő vezérje volt, hanem a' respublikához való hivségtelenséggel vá-

(f.) *A' Chouán névnek eredetéről sokféle értelemben vagynak a' tudósok. Tulajdonképen azt a' Levántai magot teszi, melyből a' karmazsin szín festéket készitik a' festők. — Egy Bambergi tudós ezen régi Német szótól Chuan, az az, vitéz és bátor férfiú, vonnya le annak eredetét, 's azt mondja, hogy ezek a' szók Kühn és Kühnheit a' régi Chuan és Chuanheiti Német szóktól jötték. Ezen értelmét egy ennekelőtte 1000 esztendővel élt Otfried nevű vers írónak Bambergában lévő manuscriptumból próbálja, a' ki is ekként festi le a' régi Németeket:*

doltatván a' guillotine metzö késének el kerülésére onnan elzökött, és most *Helvétziában* múlat, egy fontos irást adott ki a' *Wendei* hadakozásról, mellyből ki tettzik, hogy a' *Roberspiere* kegyetlen uralkodása és az akkori *Jakobinusokból* állott *Convent* okoztak légyen azon háborút. — — Nem tsak a' *Wendei* osztály, így szól a' neve-

Sie sint sosama Chuani   *Selb so thie Romani*
In Felde ouh in uualde   *So sint sie sama balde*
Ribiduum ginuagi   *Jo fint ouh filu Chuani.*

az az:

(Épen olly bátrak a' *Németek* mint a' *Romaiak*, és sem a' mezőben, sem az erdőben meg nem rettennek. — — *Kintsek is elegendő* vagyon, vitéz hadakozók is).

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Úgy de *mitsoda* egygyesége vagyon a' máii *Fr. Országi Chouan* nevezetnek a' régi *Chuan Német* szóval? Igen sok. Tudjuk a' régi *históriákból*, hogy az ötödik században sok ezer *német* familia ki költözvén hazájokból *Kis Britanniának* tengerre fekvő részében, holott a' mostani *Chouansok* laknak, telepedtek le, és a' mezőkben 's erdőkben lakozván, kevés egygyességek vólt a' több *Fr. Országi lakosokká*, illyenképen régi nemzeti nyelveket is megtartották. *Oberlin Strafsburgi* híres *Professor*, a' ki a' régi *Német* nyelvben igen jártas költés vólt, egy különös munkájában a' régi *német* és mostani *Chouan* nyelvek közt való nagy egyenlőséget szépen meg mutatta. Ennek-előtte 12 esztendővel egy *Fr. regiment* feküdt *Strafsburgban*, melly töbnire alsó *Britannusokból*, avagy *Chouansokból* állott, és a' mely-nél lévő *tisztek* igen könnyen meg tanúlták a' *Német* nyelvet, holott a' *Fr. Országban* születtek és neveltettek soha sem tanulhatták meg igazán.

zett Generális, hanem a' *Mainei* és *Loirei* osztályoknak fele is porrá égettek; 11 osztályokban sok királyt kívánó és jól organizált seregek vagynak, a' parasztok királyokért és vallásokért hadakoznak, 's annyira hozzájuk ragaszkodtak, hogy kézsebbek magokat agyon lövetni, mint csak egyszer ezt kiáltani: *Éljen a' republika!* Maga a' Convent okozta a' Wendeistáknak és Chouán-soknak fel támadását. *Rosignol* Generális azt ígérvén a' Conventnek, hogy ő *Wendét* ki tisztítja, tökéletesen meg tartotta a' maga paroláját, 1793-dik esztendőben October hólnapjában, a' Convent végzése szerint egészlen fel égettette a' *Wendei* helységeket, és még csak a' patrióta közönségeknek sem kedvezett. — A' szegény lakosok a' *Ligerisen* túlt táborozott Rojalista ármádiához mentek által, nemcsak magok, hanem feleségeik, gyermekeik, véneik és kisdedeik is, minekutánna mindenekről meg fosztatván tsaknem éhel halásra jutottak volna 's a' t. "

Olafz Ország.

A' Sz. Pápa betses élete nagy veszedelemben forgott a' múlt hólnapban. Szokása szerént a' vaticanumban lévő Sz. Péter templomába akarván menni, hirtelen eleibe szökött egy ember, mesterségére nézve földös, 's lábai eleibe borulván, mint valamelly örült ember ekként szóllott: Szentséges atyám! sem örült, sem részeg ember nem vagyok; mentse meg betses életét a' haláltól, mivel nem messze ide két magát el rejtett ember várja töltött fegyverrel. Leg ottan nagy lárma támadt. Ő Szentsége nemcsak meg nem rettent, sőt mindjárt akkor meg fogatván azon embert, a' templomba bé ment, 's szokott áhétatosságának végzése után vissza tért lakó palotájába. Minden reá következhető veszedelmeknek el háritásáért nyitattak rajta udvari orvosai. A' fent nevezett földös az *Engelsburgi* tömlőtzbe tsukatott, 's már egynéhányszor kérdőre is vonatott, de még

eddig semmi egyéb ki nem sült, hanem hogy az ő beszédet egy *Vaticanumi* pap is igaznak lenni állította. - Egy későbbi Olasz Országi tudósításból olvassuk, hogy ez a' fördös *Deodati Sándor*-nak nevezetik, *Római* lakos, elméjében egészen egészséges, és minden további nyomozásoknak alkalmatosságával adott feleleteiből ki sült legyen az, hogy ő maga leselkedett a' Szent Pápa élete után. —

A' *Majlandi* levelek által azt a' hirt vettük, hogy Márt. 2 első napjain éjjel nappal mind ott, mind az egész *Lombardiában* szüntelen esett a' hó, és hogy ez a' nem várt idő változása miatt rendkívül sok betegek vagnak és sokan is halnak.

Apródonként a' *Génuaiak* is tapasztolják a' Frantziákkal való barátságoknak keserű gyümölcset. Márt. 15-dikén egy oda érkezett Fr. nemzeti képviselő hivatalbéli jelentést tett arról a' Tanátsnak, hogy mind az eddig ott vólt Fr. minister *Villárs*, mind a' Consul hivataljaiktól megfosztattak; hogy néhány időktől fogva észre vette a' Fr. reszpublika a' *Génuai* kormányzéknek magaga eránt való indulatját, és hogy a' szerént fogja rendeléseit intézni. A' Fr. nemzeti képviselőnek ezen magaga ki jelentése igen nagy ízeget ütött a' Tanáts és a' lakosok fejkébe, értékre esvén, hogy azon képviselő minden Olasz Országi Frantzia ármadiánál lévő kormányozó vezérekhez sebes postákat küldött. Azóltától fogva közönséges áhétatosságra való órákat rendelt a' *Génuai* Tanáts, kétségekivül ha világosan nem is, de halkan ekként imádkoznak a' szegény lakosok: *Uram szabadíts meg minket a' gonosz Fr. nemzet-től.* Mindjárt azon napnak estéjén 18. ostromló ágyúkkal és munitzióval meg terhelt hajók futottak bé a' *Vádói* kikötő helybe, és harmad nappal azután erőszakkal kivánta *Masséna* Generális a' *Szavónai* crösségbe való bé botsátatását.

Gaultier Fr. Generál kvártély mester az egész Fr. ármadiának kordonját meg járta, 's mindenütt

készületre való parantsolatot adott ki. — *Pietrából* iratik, hogy a' *Génuai* földön taborozó Frantziák 60000 főre fognak szaporitatni, és 4 különböző oldalon rontani bé a' *Pedemonti* hertzogségbe. Ellenben a' Cs. Kir. armádiákhoz is sok lovas és gyalog seregek, és 40 nagy kaliberű, az az, tagas tsőü ágyúk jutottak *Paviába*.

Salicetti polgár, a' ki ennekelötte követséget viselt, hanem *Roberspierre* meg bukkanása után hivataljától meg fosztatván, futása által került el a' guillotinét, vissza ment Fr. Országba, és hadi commissáriusnak rendeltetett az Olasz Orzági armádiahoz.

Az *Onegliai*, *Loanoi* és *Stalanellói* hertzogségekre, mellyeknek örökös urok a' *Szárdiniai* király, hanem már egynéhány elztendöktől fogza a' Frantziák körme között nyögnek, 500000 liver hadi sattsot vetettek, a' melly summát kész pénzel le nem fizethetvén a' szegény lakosok, olajjal elégitik ki őket. *Szavonába* egy katona köntössel meg terhelt hajó küldetett Provinciából; sok Frantzia katonák a' *Génuai* parasztoknak adták el új köntöseiket, 's midön *Musséna* Generális által e' miatt kérdöre vonattak volna azt felelték, hogy ök ezt az Austriai katonák bosszúságára mivelték, hogy ekképen akár elevenen, akár holtan essének kezekbe, semmi pénzt érot ne vonhassanak le rólok. Az Olasz Orzági armadiánál reducáltatott, és hazájokba vissza menni akart tilztek ellenkező parantsolatot vettek, és ennekutánna mintegy tartalék forma corpust fognak formálni, 's apródonként ismét hadi hivatalba helyeztetni.

* * *

Azok az Érd. Olvasóim, a' kiknek nem postán, hanem más alkalmatosságokon küldöttem meg a' Magy. Almanakot következő érdemes uraktól kérjek ki azokat: *Balasa Gyarmaton* Posta Expeditor úrtól Nro. 127. 147. 200 454. 501. 511.

Debretzenben a' Ref. collegium Bibliothecarusától 6. 26. — *Egerben* Sötér Antal Postamester úrtól 114. 262. 263. 266. 267. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 516. 607. — *Ketskeméten* Wolf József Postamester úrtól: 25. 43. 74. 75. 91. 154. 181. 510. — *Léván* Lovas László könyvkötő úrtól: 518. 540. 541. 640. — *Lossontzon* T. Babarik Ferentz úrtól: 317. 336. 599. — *Miskóltzon* Titt. Benkő Samuel Doctor úrtól: 71. 93. 198. 502. 513. 514. 604. 625. 637. 638. 639. 643. — *Nagy Károlytan* P. Hannulik Professor úrtól: 4. 38. 67. 70. 78. 79. 94. 102. 106. 197. 402. 494. 621. — *Nagy Kállóban* T. Fazekas György Prédikátor úrtól: 65. 143. 150. 166. 178. 179. 192. 515. — *Nagy Váradon* Rettegi Zsigmond úrtól: 24. 52. 64. 83. 86. 87. 100. 137. 153. — *Nyitrán* T. P. Kelle Leopold úrtól: 216. 218. — *Rosnyón* Titt. Császár András úrtól, vagy attól, a' kireki ofztásokat bizni fogja: 309. 312. 314. 321. 328. 329. 330. 600. 613. 614. 615. 635. — *Szegeden* Titt. Vedres István Földmérész úrtól: 450. 468. 469. 470. 471. 472. — *Szekesfejérváron* Lang Agoston könyvkötő úrtól: 7. 56. 88. 142. 186. 187. 199. — *S. A. Újhelyben* Tiszt. Katona Zsigmond, úrtól: 2. 54. 115. 116. — *Ungváron* Titt. Fekete Imre Director úrtól: 337. 429. 430. 434. 435. 437. 439. 443. 447. — En ugyan már az itt fel jegyzett helyekre mindenüvé le küldöttem a' nyomtatványokat, még lehet mindazáltal, hogy még eddig is le nem mentek mindenüvé, azért is szükség egy kevés békességes türéssel lenni. — Ugy esett értésemre, hogy minekelötte Wefzpremi könyvkötő *Baumeister* uramnak megírtam volna, kiknek ofztogassa ki a' hozzá küldetett Almanakokat, már mások kész pénzen azokat meg vették. Mily helyt valamelly jó alkalmatosságom lészén, azonnal el nem mulatom ott helyben, és körülbelöl lakó Erd. Olvasóimnak is meg küldeni.